MOTYWY I TEMATY LITERACKIE

1. BUNT

a) pierwsi ludzie – Adam i Ewa – *Biblia*
b) bunt w słusznej sprawie, wobec wyższych wartości – *Syzyfowe prace, Stowarzyszenie umarłych poetów.*
c) wobec Boga – *Treny* J. Kochanowski
d) w imię miłości – Jacek Soplica – *Pan Tadeusz*
e) wobec rusyfikacji, – *Syzyfowe prace*, okupanta – *Kamienie na szaniec*,

2. CIERPIENIE

a) jako kara za grzechy – plagi egipskie, Adam i Ewa – Biblia, *Dziady* cz.II,
b) Strzelec cierpi za złamanie obietnicy - *Świtezianka*
c) jako kara za sprzeciwienie się woli bogów lub władców – mitologia – Syzyf, Prometeusz.
d) W miłości – Jacek Soplica, Winicjusz i Ligia, M. Borowicz i Biruta,
e) Po utracie najbliższych – *Treny* J. Kochanowski,
f) dla ojczyzny – *Kamienie na szaniec*, *Latarnik*, Syzyfowe prace
g) ojca – Jurand ze Spychowa, Treny – Jana Kochanowskiego,
h) małego , umierającego chłopca – *Oskar i Pani Róża*,

3. MIŁOŚĆ

a) Bliźniego – przypowieść o miłosiernym Samarytaninie. *Opowieść wigilijna*
b) Ojcowska – przypowieść o synu marnotrawnym
c) Miłość romantyczna, nieszczęśliwa – Jacek Soplica,
d) Miłość dojrzewająca, - *Mały Książę, Winicjusz i Ligia*,
e) Do ojczyzny – *Syzyfowe prace, Kamienie na szaniec, Pan Tadeusz, Latarnik, Reduta Ordona, Śmierć Pułkownika,*
f) Do morza – *Stary człowiek i morze*.
g) Małego, umierającego chłopca, w obliczu śmierci – *Oskar i Pani Róża,*

4. WĘDRÓWKA, PODRÓŻ.

a) jako przymus, poszukiwanie własnego miejsca – *Latarnik, podróż biblijna do Ziemi Obiecanej,*
b) jako doświadczenie , poznanie – *Mały Książę, Stary człowiek i morze, Opowieść wigilijna*
c) Podróż przez życie jako nabywanie doświadczenia – *Oskar i pani Róża*, *Opowieść wigilijna,*
d) Tułaczka jako pokuta za grzechy – *Jacek Soplica*,

5. PRZYJAŹŃ

a) fałszywa – bajka *Przyjaciele* –A. Mickiewicz,
b) prawdziwa, związana z poświęceniem – *Kamienie na szaniec*, *Syzyfowe prace*,
c) jako wartość – *Mały Książę*, *Oskar i pani Róża, Stary człowiek i morze* – przyjaźń Santiago z Manolinem.

6. RODZINA

a) ostoja tradycji – *Pan Tadeusz*,
b) rodziny, które uczą wartości *Kamienie na szaniec*.
c) Jako jedność przekonań – chrześcijanie w Quo vadis
d) Zepsuta, dla pieniędzy i wartości materialnych – Żona modna

7. RYCERZ

a) mitologiczny – Achilles, Hektor,
b) średniowieczny – Roland, Tristan, rycerstwo polskie w *Krzyżakach*, Jurand, Zbyszko, Zawisza Czarny,

8. SZKOŁA

a) Zabory - *Syzyfowe prace*,
b) Kształtowanie charakterów, dobra szkoła - *Kamienie na szaniec*
c) *Stowarzyszenie umarłych poetów*

9. SZLACHCIC – SARMATA

a) przemiana szlachcica – Jacek Soplica
b) Sarmata – Cześnik, Rejent – *Zemsta*
c) Jako grupa – *Pan Tadeusz*,
d) Żona modna – pan Piotr.

10. ŚMIERĆ

a) strata bliskiej osoby, dziecka – *Treny* Jana Kochanowskiego, Oskar i pani Róża – oswajanie śmierci – Mały Książę
b) Śmierć wzniosła – Jacek Soplica, Śmierć Pułkownika,
c) Śmierć w walce – *Kamienie na szaniec*
d) *Dziady cz.* II
e) Morderstwo – *Balladyna, Dwanaście prac Herculesa,*

11. ARKADIA

a) raj biblijny, Ziemia obiecana
b) mała ojczyzna – *Pan Tadeusz*

12. WŁADZA

a) zła , władca - *Balladyna, Neron,* rusyfikatorzy *w Syzyfowych pracach,*
b) sprawiedliwy – *Krzyżacy* – król Jagiełło,

13. WOJNA

a) trojańska – o kobietę,
b) zagłada II woja światowa – *Kamienie na szaniec, Warkoczyk, Ocalony, Pola, U nas w Auschwitzu, Pamiętnik z powstania warszawskiego, Krzyżacy, Drzazga.*
c) wojna z Krzyżakami o wolność – *Krzyżacy,*

14. WOLNOŚĆ

a) *Latarnik, Kamienie na szaniec, Syzyfowe prace, Pan Tadeusz*, Reduta Ordona, Śmierć Pułkownika,

15. MŁODOŚĆ

a) *Kamienie na szaniec* – Alek, Rudy i Zośka, bohaterowie Syzyfowych prac – jawne przeciwstawianie się zaborcy, pasterka Zosia – bawienie się uczuciami chłopców, *Stowarzyszenie umarłych poetów*.

16. WINA I KARA

a) *Dziady* cz. II, ballada *Świtezianka* – ludowa moralność, Jacek Soplica, Ebenezer Scrooge, *Balladyna, Latarnik,*

17. PRZEMIANA WEWNĘTRZNA

a) Ebenezer Scrooge, Jacek Soplica, Marcin Borowicz, Jurand ze Spychowa, Marek Winicjusz,

18. MARZENIA

a) zrealizowanie ideałów – *Stowarzyszenie umarłych poetów, Santiago,*
b) o wolnej Polsce – *Pan Tadeusz* – Jacek Soplica, bohaterowie *Kamieni na szaniec*, *Latarnik, Syzyfowe prace,*
c) młodości, siła wolności– Ikar,

19. ZWYCIĘSTWO

a) moralne –*Stary człowiek i morze, Syzyfowe prace, Quo vadis – chrześcijanie nad poganami,*
b) w walce – wojsko polsko – litewskie w *Krzyżakach*,
c) Nike – bogini zwycięstwa,

20. HOLOCAUST

a) *Pola, U nas w Auschwitzu, Warkoczyk, Ocalony, Drzazga*

21. HUMOR

a) jako nauka – bajki i satyry I Krasickiego, Żona modna,
b) *Zemsta* – 3 rodzaje komizmu: sytuacyjny, postaci i słowny,

22. ODWAGA

Bohaterowie Kamieni na szaniec, Pola Machczyńska, Syzyfowe prace – Bernard Zygier, „Figa" Walecki, Stary człowiek i morze, Latarnik, Pan Tadeusz – Jacek Soplica, Hercules Poirot, Zbyszko z Bogdańca, Jurand ze Spychowa.

23 BYĆ CZŁOWIEKIEM

Dziady cz. II – Widmo, Jurand za Spychowa, Opowieść wigilijna, postawa Poli Machczyńskiej.

24. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Mały Książę, Oskar i pani Róża, Kamienie na szaniec, Krzyżacy

25. CIEKAWOŚĆ

Hercules Poirot, Mały Książę, Latarnik, biblijna Ewa, Ikar

26.KOBIETA

Antygona, Balladyna, Pola, Róża – Mały Książę jako symbol kobiety, Ligia

27. POZNANIE SAMEGO SIEBIE

Pola, Kamienie na szaniec, Jacek Soplica, Stary człowiek i morze, Pilot z Małego Księcia,

28. OJCZYZNA

Pan Tadeusz, piosenka „Ojczyzna" , Syzyfowe prace, Pamięć i tożsamość – Jan Paweł II, Latarnik, Kamienie na szaniec, Reduta Ordona, C. K.Norwid – Moja piosnka II.

29. DOM,

Pan Tadeusz – mała ojczyzna Soplicowo, Mały Książę – planeta B612, J. Kochanowski – *Na dom w Czarnolesie*

30. FANTASTYKA – *Świtezianka, Dziady cz. II* – A. Mickiewicz, *Balladyna*- J. Słowacki, *Opowieść wigilijna* – K. Dickens

31. **DORASTANIE, DOJRZEWANIE** – *Pan Tadeusz* – dorastanie Tadeusza do roli mężczyzny, odpowiedzialnej miłości walki za ojczyznę, *Syzyfowe prace* – M. Borowicz dojrzewa do bycia Polakiem, *Kamienie na szaniec*- zmuszeni szybko dorosnąć, aby zmierzyć się z rzeczywistością wojny, *Mały Książę* – dojrzewanie do uczuć – miłość, przyjaźń, odpowiedzialność, *Oskar i pani Róża* – szybkie dorastanie, oswojenie śmierci.

Opr. mgr Magdalena Flis - Gołębiowska